შაბათი, 25 თებერვალი 1928 წ. № 141 წლიწადი მეხუთე ფასი 15 კაპ.

ტარტაროზი

ძლიერი პანღური

პანღურ - ამოკრული მენშევიკი: კიდევ კარგი, ისეთი მაგარი პანღური ამომკრა, რომ ზღვის მეორე ნაპირზე გამომაგდო,—თორემ სხვებსავით მეც ზღვაში ჩავარდებოდი; იმათ რა უჭირთ,— ცურვა სცოდნიათ!

ნაწყვეტი რომანიდან: „პანდური“

თარგმანი ქართულიდან

ბაღში დაღვრემილი იჯდა ახალგაზრდა ქალი.

ეტყობოდა— მისი ფიქრები სადღაც შორს, იქით, ქედების გადაღმა იყო.

უცბათ მას თავზე წაადგა „მამა“ ბატონი ვიკი.

იგი სამინისტროდან დაბრუნდა. კარგ გუნებაზე იყო ბატონი მინისტრი. რატომაც არ იქნებოდა, როცა მოზრდილი კომბინაცია გააკეთა: კონცესია მისცა უცხოეთელ მისტერ კაპ-ბურჯა.

კაპ-ბურჯი ხნიერი კაცია. მის ორგანიზმში სიდამპლე და სიმსუქნე ერთმანეთშია აღრეული. კეთროვანია სხეულივით დამუწუკებულია მისი ტანი. საზარელი სუნის ჩირქი გადმოდის იარებიდან. მის აწინდელი ცხოვრების დღეების დათვლა არ გაუჭირდება მოსამზადებელ კაფეხურის სკოლის პატარა მოწაფეებსაც... მაგრამ—

მისტერ კაპ-ბურჯს თვალი უჭირავს ახალგაზრდა ქალზე.

სწორეთ ბაღში ამავე ალაგას, ამავე აუჯდომზე და ამავე მდგომარეობაში ნახა ახალგაზრდა ქალი პირველათ მისტერ კაპ-ბურჯმა, რომელიც ბატონ ვიკს ესტუმრა სახლში კონცესიის შესახებ მოსალაპარაკებლად. (დიახ, სახლში სჯობია ყოველთვის ასეთ საქმეებზე ლაპარაკი!)

პირველ დანახვისთანავე მოეწონა მისტერს ახალგაზრდა ქალი.

—:—

— ტყვილათ ოცნებობ ოკტოზე!—მრისხანებით უთხრა ვიკიმ ახალგაზრდა ქალს, რომელიც შეკრთა „მამის“ დანახვაზე.— გეუბნები ,—განაგრძო ბატონმა ვიკიმ,— შენ იმასთან არაფერი არა გაქვს საერთო. რა შენი შესაფერისია აბრაგი ოკტო, რომელიც თავზეხელაღებულია —არაფერი არ იცის, გარდა ბრძოლისა და ომისა... ისედაც ღარიბი იყო; ბრძოლაში კი მთლად განადგურდა; მას არასოდეს არ ექნება თავისი კახლკარი და საცხოვრებელი; ქვეყანა მისი მტერია. განა ჭკუათმყოფელი შეიყვარებს ასეთ რამეს?!? არა, ჩემო მშვენიერო, შენი ოკტო ვერ ეღირსება შენს ხელს, შენზე დაქორწინებას... შენ ეკუთვნი მისტერ კაპ-ბურჯს, რომელიც სიმდიდრისა და ფუფუნების მორევში ოქრო-ვერცხლის იალქნით შეგაცურებს და განახვებს ცხოვრების წარმტაც უსაზღვროებას... მე შენი ხელი მისტერს დავპირდი; საქმე გათავებულია!— დაასრულა სიტყვა ბატონ ვიკიმ და მიხუჭულ თვალებით მიაცქერდა ახალგაზრდა ქალს, რომლის ფუფუნა თვალები მწუხარების ცრემლებით იყო სავსე.

— არასოდეს!—მხოლოდ ეს სთქვა ქალმა.

— რა არასოდეს!? შენ ჭკუიდან შეგშალა ოკტოს სიტყვებმა და სიყვარულმა... მაგრამ მამის ვალია შვილს ეპატრონოს. ხომ გაგიგონია: „დედის გადამხტომი კვიცი მგელმა შეჭამაო“... ასე დაგემართება შენაც ოკტო მგელია... მაგრამ ყველა ამას რომ თავი დავანებოთ,—მე რას მპირებ? შენ ხომ ჩემს ხელში იშვი და გაიზარდე? ნუ თუ მე ღირსი არა ვარ შენგან პატივისცემისა?! განა არ იცი, რომ მე უკვე შევეჩვიე კეთილ ცხოვრებას, სიმდიდრეს და ფუფუნებას და არ შემიძლია ასეთი მდგომარეობა დავკარგო... არა, ათასჯერ არა... შენი სიმშვენიერე ჩემთვის არის კეთილდღეობის მფარველი. შენ უნდა გახდე მისტერ კაპ-ბურჯია, რომელიც მდიდარია და მე უზრუნველმყოფს... არა, ჩემო მშვენიერო, შენ არ ჩაუმწარებ ცხოვრებას შენს საყვარელ მამას, რომელიც...

— არა, შენ არა ხარ ჩემი მამა, ეს მე კარგად ვიცი... მე, შენ ძალაუნებურათ მიშვილე, და, თურმე, აი ამ ბოროტი ზრახვით რომ ჩემი სილამაზე გაგეყიდა და მით დაგეკმაყოფილებია შენი ჭამაში-მოსრული გაუმაძღარი მადა...

— მერე რაა, რომ გიშვილე?! მამობილი იგივე მამა...

— მაგრამ შენ ცუდი მამობილი ხარ... მე არ გავხდები მისტერის; მე იგი მეჯავრება!

— ოკტომ შეგაჯავრა?

— თავიდან მძაგდა, მაგრამ ოკტომ კიდევ უფრო მეტად!

— მიატე კისერს მოუგრეხს ოკტოს და შენ მაშინ რაღას იზამ?

— ტყუილი იმედი გაქვთ. არა ერთხელ სცადა, მაგრამ კუდით ქვა ასროლინეს... ბებერი, გამოფიტული მისტერი რას დააკლებს ახალგაზრდა, ჯანსაღ, ენერგიით სავსეს და დიდი იდეალებით გატაცებულ მებრძოლ ოკტოას?!

—:—

პირიქით: ქარბუქი ეხმარებოდა. ფრთიანს ასხამდა მერანს, რომელიც გრიგალივით მიაჭროლებდა თავის მხედარს მთა-გორაკიან ადგილებში.

კარავის წინ მერანი შესდგა, დაესო... და სწრაფ გადმოხტა მხედარი, რომელმაც კარავში ოკტოს ბარათი გადასცა.

„ბოროტი მამობილი ძალით მიპირებს მითხოვებას საძაგელ მისტერ კაპ-ბურჯზე. კი იცი ჩემთვის რას ნიშნავს ეს! ეს უდრის ჩემს სრულ დამონებას. აწ შენ იცი. მე მზათ ვარ შენს შეხახვედრათ“.

ასე სწერდა ოკტოს ახალგაზრდა ქალი.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ჭკუის სწავლება

— წითელია არმია დაგვაკლებს რამეს?! ვისი ეშინია მისი!.. ხა-ხა-ხა-ხა..

— ოი, ისე მაგრად ამომკრა პანღური, რომ ტვინი მელრძო.

—:—

და როდესაც გათენებისას უკუნი ღამე ქალაქის დასავლეთ კარებში მიიპარებოდა,— ქალაქის აღმოსავლეთ კარებში გამარჯვებული ოკტო შემოდიოდა.

ახალგაზრდა ქალი იქვე შეხვდა... და... შეყვარებულები ერთმანეთს ჩაეკონენ.

იმავე დღეს ქალაქში საბჭოთა საქართველოს რევოლიუციონურმა კომიტეტმა და რევოლიუციონურმა ტრიბუნალმა განიხილა რა სისხლის სამართლის დანაშაულების საქმე „ბატონ“ ვიკისა და მისტერ კაპ-ბურჟის, რომელთაც ბრალი ედებოდათ ახალგაზრდა ქალის ექსპლოატაციაში და ძალმომრეობის ცდაში,— დაადგინა:

სისხლის დანაშაულების მომქმედნი: „ბატონი“ ვიკი და მისტერ კაპ-ბურჟი გადასახლებულ იქნენ სამუდამოთ საბჭოთა საქართველოს რესპუბლიკის საზღვრებიდან... სასტიკი იზოლიაციით.

განაჩენი საბოლოოა... და დამნაშავეთ შეუძლიათ გაასაჩივრონ ერთა ლიგაში და მეორე ინტერნაციონალში.

ენუქი.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

კატოს გასაგზრდება

1 წლის თავზე

კატო (თავის ქმარს):—ლევან! მე ვიფიქრობ, რომ წააგე ჰკუა! შენი გამოანგარიშებით, ერთი წელიწადი მაქსიმალური ვადა იყო.

ლევანი: უკაცრავად ხარ ნამეტანი! მე ერთი წელიწადი არ მითქვამს, ერთი თუ ორი წელიწადი მეთქი, სულ ასე ვამბობდი და ეხლაც ამას ვამბობ.

კატო: —ეს „თუ ორი“ ეხლა წაუმატე?

ლევანი:— რანაირი ადამიანი ხარ, კატო! არ გახსოვს? იქ რომ ვიყავით, რა გვარია... ჰო! ილიკო რომ არის. იქ არ ვთქვი, რომ ერთი თუ ორი წელიწადი თუ გასძლეს ბოლშევიკებმა, დიდია მეთქი!?

კატო:—კარგი! რაა აპირებ ეხლა მაინც მითხარი. კიდევ ასე ფიქრობ „ბუტიობას“?

ლევანი:—მოიცა: შენ არხეინად იყავი... ისეთი ამბები ხდება. ისე ეწყობა საქმე, რომ მალე ავტომობილით მოგიბრიხინდები სახლში.

კატო:—ისე ღმერთი შენ გიშველის! შენ მაინც ვინ მოგცემს ავტომობილს, თუნდაც რომ მოხდეს გადატრიალება! რა გაგიკეთებია. ერთხელაც ციხეში არ მჯდარხარ.

ლევანი:— სწორედ ვაჟკაცობაც ის არის, რომ ციხეში არ ვმჯდარვარ, ისე უბრმავებ თვალებს ბოლშევიკებს, რომ მთელი ორგანიზაცია რომ ჩავარდეს, მე მაინც ვერ ჩამიგდებენ ხელში. მთელი მუშაობა მე მაწევს ზურგზე.

კატო: გენაცვალე, ლევან, პრინციპის კაცი ხარ.

2 წლის თავზე

კატო:—ეს არის შენი „ერთი თუ ორი წელი“? საწყალი, ბოლშევიკები! გარბიან. გაიხედე ქუჩაში! საწყლები!.. ერთი თუ ორი წელი დიდია. ეს არის შენი შორსმჭვრეტელობა?.

ლევანი:—როდის ვსთქვი „ერთი თუ ორი წელი მეთქი“? ასე ვამბობდი ყოველთვის: „ორი თუ სამი წელი“ დიდია. ბოლშევიკების „დუხს“ ვერ ნახავთ. მე ეს არალეგალურ კრებაზეაც მითქვამს. თუ გინდა დაგიმტკიცებ. ოქმშია შეტანილი ჩემი სიტყვები.

კატო:—კარგი ეხლა, ცრუპენტელობას თავი დაანებე. შენ ყოველთვის ლაპარაკობდი, რომ ორი წელიწადი უკანასკნელი ვადა მიმიცია ბოლშევიკებისათვისო!

ლევანი:—ჩემს ცოლს რომ არ სჯერა ჩემი ნათქვამის სისწორე, სხვა როგორ უნდა დავაჯერო! „ორი თუ სამი წელი“, ეს არის ჩემი სიტყვები და წინადადებას გაძლევს ჩაიწერო ჩემი სიტყვები, რომ შემდეგ შარი არ მოგდევა.

კატო: კარგი, ჩავიწერ... „ორი თუ სამი წელი“ აბა მოაწერე ხელი.

ლევანი:—ხელის მოწერა არ შემიძლია, რადგან ეშმაკა არ სძინავს. ვინ იცის, იქნება ხელში ჩაიგდოს ვინმემ ქაღალდი და საქმე გაფუჭდეს. ისე იყოს და დაიხსომე: თუ სამ წელზე მეტი გასძლეს მე ყველაფერზე თანახმა ვიქნები. შენ რო იცოდე რა ამბები მოგვდის უცხოეთიდან, პირდაპირ სიხარულით ცას აწვდებოდი.

კატო: ოჰ! შენ გენაცვალე, ჩემო „პოლიტიკოსო“.

3 წლის თავზე

კატო:— გარბიან ბოლშევიკები. თურმე იხვეწებიან, ყოლიფლები დაგვტოვეთ და თქვენი ფეხია ზანის მეტს არაფერს გავაკეთებთო. „ორი თუ სამი წელი“ დიდია. დაკვირვებული კაცი მყავხარ, ჩემო ლევან!

ლევანი:—არა, კატო, საქმე რაშია იცი? საერთაშორისო მდგომარეობაში მოხდა ერთი მნიშვნელოვანი ფაქტი, რომელმაც წარმოიდგინე შენ, დააგვიანა გადატრიალება. მაგრამ უკანასკნელად სარწმუნო წყაროებიდან მიღებული ცნობებით, ახლო მომავალში ერთი ხელის დაკვრით გადატრიალდება მთელი რუსეთი. ეს იქნება „სულ ახლო მომავალში“.

კატო: ეხლა დაიწყება „სულ ახლო მომავალში“. აღარ დაადგება ბოლო ამ „სულ ახლო მომავალს“. თუ ვაჟკაცი ხარ, ვადა დამიდევი.

ლევანი: —ერთი წელი უკანასკნელი ვადაა. ისე მე ვიცოცხლე, თუ ერთი დღით შევცდე. შენ არ იცი ისეთი საიდუმლოება გავიგე, რომ ერთ წელიწადს ისე ყასიდად გელაპარაკები, თორემ შეიძლება ორ კვირაში გადაწყდეს მაგითი ბედი. მაგრამ ამას ვერ გეტყვი, რადგან „საიდუმლოებაა“.

კატო:—ჩვენ ქე გაგვძრა ტყავი და შენ შეინახე ეს საიდუმლოდ.

4 წლის თავზე

კატო:—მამაჩემის ძვლებს გეფიცები, ისეთ საქმეს გიზამ, რომ თვალი ვერსად გაახილო! გაანებე თავი ჩხირკედელაობას და შეძვერი სადმე კარგს ადგილას, თორემ მერე არ ინანო; რაც მოგივა, ყველაფერი შენს თავს დააბრალე.

ლევანი: —არა, კატო! საქმე იმაშია, რომ ერთმა სახელმწიფომ, რომელიც ჩვენ უნდა დაგვხმარებოდა. მეორეს დაავალა ეს საქმე, ვინაიდან მას ბევრი საქმე ჰქონდა და ეს მეორე სახელმწიფო ეხლა ემზადება და რაც ხანია მოადგება. დიდი-დიდი ექვსი თვე,— გადატრიალება უეჭველია.

კატო:—შენმა მზემ! მე ასე ულუკმაპუროდ დაგიჯდები სახლში „ექვსი თვე“. მე მოვნახავ გზას..

ლევანი:—კატო, რა გამოვიდა, თუ ამდენი „ალაჟი“ სიკეთის დროს წყალში ჩავყარე. უკანასკნელი სარწმუნო ცნობა დიდ იმედებს გვაძლევს.

კატო:—ეს თქვენი „უკანასკნელი სარწმუნო ცნობა“ „ეფროსინეს ფოსტაა“, მეტი არაფერი. ეფროსინემ ყველაფერი ზეპირად იცის, რაც ხდება უცხოეთში.

5 წლის თავზე

კატო:—ენა არ გამაგონო! შენი, „გადატრიალება“, საკუთრად შეინახე. მე უკვე ყოველგვარი პატივისცემა დამეკარგა შენდამი. ჩემო „პოლიტიკოსო“, რა ჯანდაბას იზამ ეხლა არ გიკვირს? რომ გამოგელია ყველაფერი და მათხოვარივით დაეთრევი, განამდი გინდა ასე იყო?

ლევანი:— კატო, მოითმინე ცოტა და თუ კაცი ვარ, პატიოსან სიტყვას გაძლევ, ერთ-ორ თვეში თუ არაფერი მოხდა, მერე გადავალ პლატფორმაზე

კატო:—კი გადახვალ, თუ მიგიღებენ!

— ვა, სად გარბის ეს კაცი!?
(იხ. მეათე გვერდი)

ეროვნული ბიბლიოთეკა

დღეს პარიზში

ერთი ემიგრანტი (მეორეს): — რატომ არ სტირი! დღეს ხომ ჩვენი უბედურების დღეა—საქართველოს გასაბჭოება?

მეორე ემიგრანტი: — შვიდი წელიწადია ვსტირი და—ცრემლი კი არა წყარო დაშრებოდა ამდენხანს!

---

6 წლის თავზე

კატო:— გთხოვთ, ბინა დაგვიცალოთ. თქვენთვის, „პარალეგალურ მდგომარეობაში მყოფი" კაცისათვის უმჯობესია სხვადასხვა ადგილას იცხოვრო, რომ ვერავინ მიაგნოს შენს კვალს.

ლევანი:— კატო, ერთ საიდუმლოებას გეტყვი და თუ შენ ამას შემდეგაც აღარ მოისურვებ ჩემთან ცხოვრებას, მეტი რა ჯანია, გავშორდეთ!

კატო: შენი საიდუმლოება შეინახე და ჟღრიოსნეს უამბე, ის არის თქვენი „სარწმუნო წყარო". მე რატომ უნდა მითხრა საიდუმლოება, როცა მე უკვე სხვა მრწამსი მაქვს. ჩვენ უკვე ერთმანეთის პოლიტიკური მტრები ვართ...

7 წლის თავზე

კატო მოხსენებას აკეთებს ქალების კრებაზე საბჭოთა კავშირის თავდაცვის ამოცანების შესახებ.

ლევანი არავინ იცის, სად არის. ამბობენ „პლატფორმას" დაეძებსო.

ხევგირ—ბენ—შეიხ.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

სიტყვა და საქმე

მენშევიკების გვარდიელი (სარკის წინ): — ა?! ძალიან ბიჭი ვარ სწორეთ! სიქას გავაცლი კომუნისტებს!

იგივე გვარდიელი: რაო? ფრონტზე წადიო? ვაიმე რა მეშველება... ვაი, ჩემო ცოლ-შვილო... რას სულელობენ! გიჟი ვარ ომში წავიდე?! ჰრახა ხომ არა ვარ, რომ მეორეჯერ ამოვიყარო!

„გლოვის ერთობა დღე"

(ასეთი იქნებოდა „ერთობის" მე თაური, რომ იგი გამოდიოდეს)

დღეს საქართველოს გასაბჭოების შვიდი წლის თავზე, საქართველოს სოციალ-დემოკრატია, რომლის რიგებში ითვლება 4—5 მილიონამდე წევრი და რომელიც სათავეში ედგა საქართველოს „სოციალ-დემოკრატიულ" (დიახ, **სოციალ-დემოკრატიულ)** რესპუბლიკაა, მწუხარებით და ცრემლთა ფრქვევით დასტირის დაკარგულ პორტფელებს, თბილ კაბინეტებს და „კეთილ ცხოვრებას".

ჩვენი მტრები —ბოლშევიკები დღეს დაგვცინიან—თითქოს ჩვენ დაგვამარცხა ცხოვრებამ.

მაგრამ ეს ასე არ არის.

ვინც კი იცნობა ჩვენი სამი წლის (აკლია სამი თვე) მოღვაწეობას, იგი დაგვეთანხმება იმაში, რომ ჩვენ არ გადაგვიხვევია ჩვენს პოლიტიკის გზაზე **„არც მარჯვნივ და არც მარცხნივ"**... და, აი ასეთი სწორი მიმართულებით ჩვენ შევასრულეთ ჩვენი მიზანი: **„ალმოსავლეთის ფანატიკოსებს დასავლეთის იმპერიალისტები გვირჩევნია"**.

დღესჩვენ ევროპის ყვავილნარში—პარიზში ვართ. არც მაინცდამაინც ვფიქრობთ აქედან უკან დაბრუნებას ვინაიდან საქართველო აზიას ეკუთვნის და აზია წარმოადგენს მოსკოვია დასაყრდენს

ამგვარათ, ჩვენი პოლიტიკა გამარჯვებულათ უნდა ჩაითვალოს. რა ვუყოთ მერე, რომ მთავრობა დამარცხდა; პოლიტიკამ ხომ გაიმარჯვა! ეს მთავარია; ჩვენ მეტი არაფერი გვინდა. რასაკვირველია, მთავრობაც გაიმარჯვებდა, რომ იგი არ დამარცხებულიყო.

აქედან ლოღიკური დასკვნა· საქართველოს სოციალ-დემოკრატიას არ უღალატნია თავისი პოლიტიკისათვის. საქართველოს სოციალ-დემოკრატიულ რესპუბლიკის მთავრობის გაევროპიელება მთავრობის დღეს უდავო ფაქტია.

ჩვენ სრული იმედი გვაქვს, რომ საერთაშორისო სოციალ-დემოკრატია ან გაიმარჯვებს. ან არა; ამ ორში ერთი აუცილებელია.

ასეთია არისტოტელის ლოღიკის კანონი.

გაუმარჯოს ჩვენს უიმედო იმედს.

ლევარსი.

მტრები რას გვავნებს, როცა მებრძოლთა
ისრები მათკენ მიმართულია!
და დღეს სიმაგრე მიუწდომელი
ამაყად ცამდინ ამართულია...
ზედ კი გუშაგი ფხიზელი თვალით
ათვალიერებს გარემოს შატსა.
მილიონების სიცოცხლისათვის
ის არ იშურებს საკუთარ თავსა.

ნოეს კიდობანი

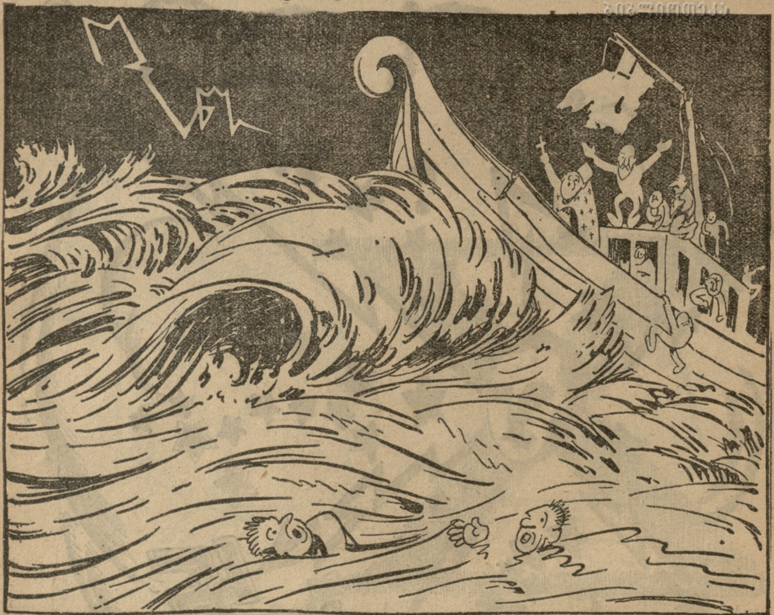

საიდუმლო ბარათი

ნოე რამიშვილს ფოდრაჩიკ კირაკო- ზოვისაგან.

თქვენო პატიოსნებავ, დიდათ პატივცემულო ბატონო ნოე! პირველათ მოგიკითხავ დიდი სიყვარულით.

ახლა ვიცი შენი კეთილი გულის ამბავი, რომ ჩვენ ამბავს მოისურვებ—მადლობა ზეციერ ღმერთს, ჩვენ ყველანი კარგათა ვართ, ესე იგი პირში სული გვიდგია.

დღეა შვიდი წელიწადი სრულდება, რაც რომ შენ მოგვშორდი, დაპირებით, რომ ერთ თვეში ისევ ინგლისის და საფრანგეთის ჯართან ერთად დავბრუნდებიო.

ჩვენც ამ მოლოდინში ვიტანდით ბალშევიკების რეკვიზიციას, კონფისკაციას, ჩეკას, ნალოგებს, ჩასახლებაა, გადასახლებას, ჩვენ საკუთარ სახლის ოთახებში ტრაინოი ქირის მიცემაა, სუბოტნიკებს, ვასკრესნიკებს და ყველა ამნაირ მოდნი რამე-რუმეებს.

ბან ჩუნეს! ვის ველოდებოდით და ვინ მოდის!

მააწყეს მიტინგები, კავშირები, კამიტეტები, სავეტები და ეს საწყალი ხალხი ისე ამოიღეს ჭკვიდან, რომ მთელი საქართველო ბალშევიკებათ გადიქცა.

პირველ წელში ჯერ მიანგრიეა-მოანგრიეს. დალეწეს, გადააბრუნეს, გადმოაბრუნეს; რაც იყო შეჭამეს, დალიეს და სუყველაფერი უფასოთ გამოაცხადეს. ჩვენც, თუმცა ძალიან დაგვჩაგრეს, მაგრამ გვიხაროდა სუყველა ესა. ვფიქრობდით: ბალშევიკები ამნაირათ თავიანთ თავს თითონ მოუღებენ ბოლოა და ერთ ორიოდე თვეში აიბარგებიან აქედანო.

მაგრამ მალე დაჭკვიანდნენ. ჯერ ფაბრიკები და ზავოდები ჩაიგდეს ხელში, მემრე მდიდრებს მიწები ჩამოართვეს და ღარიბ გლეხებს დაურიგეს. მემრე ვაჭრობაში შემოგვიძვრნენ და კოოპერატივებით და გოსტორგებით მოფინეს მთელი საქართველო. ჩვენგან ჭკუა ისწავლეს, ყაირათიანობა დაიწყეს, აგური აგურზე, ქვა-ქვაზე დაადეს და ზურგი გაიმაგრეა.

ჯერ ჩვენ ვატყვილებდით: ქონებას ვმალავდით, იმათ კამისარიატებში ჩვენ კაცებს ვაყენებდით, საქონელს ვაფუჭებდით, რკინის გზებზე ფოკუსებს უკეთებდით, ერთი სიტყვით, საქმეში ყველანაირათ ხელს უშლიდით.

მაგრამ ეშმაკობა მალე გაგვიგეა. შენ გამოგზავნილ აგენტებს და ჩვენ მომხრეებს ჩეკაში ფიშტი მოუხდინეს. ყველგან სათავეში თავიანთი ბიჭები ჩააყენეს, ისწავლეს ვაჭრობაც, უჩიტლობაც, პროფსორობაც, ექიმობაც და ჩვენ კი დავრჩით პირში ჩალა-გამოვლებული.

ამნაირათ კარგი გროშები გააკეთეს. დაიწყეს აშენება აბგესებისა, ზაგესებისა, რიონგესებისა, აგურხანებიაა, კრამიტხანებისა, ახალი ფაბრიკებისა და ქარხნებისა და, ძმაო ნოე, თუ რომ ასე მარდათ და გულიანად ამათ განაგრძეს მუშაობა, მაშინ შენი წირვაც გამოსულია და ჩემიც. რაც მართალია—მართალია!

ნოეჯან, მენშევიკურ მთავრობას ტყვილათ ვემდურებოდით. რას ამობთ, ხალხნო, შენი პარიადკები სალოცავი გაგვიხდა. ფოდრათების, რაზრეშენიების, სახელმწიფო ქონების ბატონ-პატრონები სულ ჩვენ არ ვიყავით?!

მისტერ ჯორი და მენშევიკური მთავრობა

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ერთი პატარა სადილი რომ გამემართნა, რა შტუკასაც გინდა იმას ვიზამდი. შენი ადიუტანტები და სეკრეტრები, ჩემი ადიუტანტები და სეკრეტრებიც არ იყვნენ? რა უყო რომ შენ სომხები არ გიყვარდა. მემრე ამით ჩვენ რა გვაკლდებოდა. დღეს მე კირაკოზოვი ვარ, შენ დროს კი კირაკოზაშვილს მეძახდნენ.

ეხლა? ვაი ჩვენ დღეს! იშკილები არავის არ გაუდის... ჩვენი ხელობისა და ყაიდის ხალხი ვინც უნდა იყო: სომეხი, ქართველი, თათარი, რუსი, ყიზილბაში, ერთ ტაფაში ვართ ყველანი მოქცეული და ბალშევიკების ცეცხლზე ავეტიქას ჩიჟი-პიჟივით ვიხრაკებით.

ნოე, (ვა, შე პირგასაშავებელო), შენზე მე დიდი ამაგი მაქვს და ამ გაჭირვებაში უნდა დამეხმარო. მე გავიგე, რომ შენი პარტია მანდ ფალშივ ჩერვონცებს აკეთებს და ფულიც გულუხვათ გაქვთ. თუ ძმა ხარ ერთი ასი ჩერვონცი ჩემთვისაც მოაჭრევინე და როგორმე სანდო კაცის ხელით გამომიგზავნე. თუ რომ ფულის მაგიერ კოვერკოტს, ჩულქებს და პუდრას გამომიგზავნი, უფრო კარგი იქნება—შენმა მზემ, აქ ამ საქონელს კარგი ფასი აქვს.

ბევრს ნუ მალოდინებ; ისიც მეყო, რომ შვიდი წელიწადი შენ ჩამოსვლას ველოდი და არც შენ გეღირსა საქართველო და არც მე შენი ნახვა.

— დღევანდელ ხალხის მანიფესტაციებს და რეჩებს რომ უყურებ, მე მთლიანათ იმედსა ვკარგამ ბალშევიკების წასვლაზე და შენი დაბრუნებიაას. ნოეჯან, ენა ვერ ასწერამს რაც აქ ხდება. დიდი და პატარა, ქალი და ვაჟი, ყველანი ქუჩაში გამოსულა... იმათ ძახილს: „დალოი მენშევიცკი პრახვოსტოვ"—მეც ტაში და „ჰო" შევსძახე...

რას იზამ, ნოეჯან, ასი ათასი კაცი წინ გიდგა და სუყველანი შენ გაგინებენ, მე როგორ შემიძლიან, რომ იმათ მხარი არ დაუჭირო?! არ დაგავიწყდეა, რომ მე ვაჭარი გევლო კირაკოზოვი ვარ და არა ლომი და ვეფხვი. რას იზამ, ნოეჯან, სული ტკბილია და ყოველ დღე ერთ კილოგრამ წებოსა ვსვამ, რომ ეს სული ჩამეწებოს გულში და ცოცხალი დავრჩე!

გწერს შენი ყოფილი ფოდრაჩიკი

გევლო კირაკოზაშვილი.
დედანთან სწორია: ვინმე.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

დამფუძნებელ კრებაში

დარჩენილი მგზავრის მონოლოგი

ვით მანეკენი ვდგევარ უძრავი
და გულის ტკენით ასე ვიძახი:
— ანგელოსებო, რა ამბავია,
რამ გააგიჟა ნეტა ეს ხალხი?!.
დღეს, უსაქმობით ნაყაჩაღევი
რუსთველის პროსპექტს ვეწვიე მარტო.
ნეტა სანამდე გამოგრძელდება
შვიდი წლისწინად დამდგარი მარტი?
ქუჩაა ვესტუმრე, ვხედავ, ვგიჟდები...
ეს უგუნურთა დემონსტრაცია
გულსაც მიკოდავს და შავ ფიქრების
ველარ შევიძელ რეგისტრაცია.
ნეტა სად იყო ესდენი ხალხი,
ასი ათასი ვგონებ კაცია,
საშინელია და საკვირველი
ჩემთვია ასეთი დემონსტრაცია.
მახსოვს ჩვენი დრო, ოცდაექვს მაისს
რამიშვილური იყო გარემო
და თვით თბილისის ღუბერნატორსაც
გვარდიელები ჰყავდა გარშემო.
მახსოვს ქუჩებში გვარდიელები
მაუზერებით მიმოდიოდენ.
მაშინ იქ ვიყავ მე საცოდავი
და სიხარულით ცრემლი მდიოდა.
მე ისიც მახსოვს, როს მენშევიკთა
გამოაცხადეს საქვეყნოთ რომა,
დაკვრითი წესით უნდა იჯმნასო
ბოლშევიკთაგან საქართველომა.
ბევრი სხვაც მახსოვს... მაგრამ ამ ხსოვნას
რა თავში ვიხლი ამჟამად როცა,
წითლად იცვალა გარემოება,
წითლად იცვალა საქართველოც.
ეა ჩვენი მწველი და დამდაგველი
ამოაშენეს რაღაც ზაჰესი.
მამისგან სიცხე ბევრი მინახავს
უმხურვალესზე უმხურვალესი.
ამბობენ: ბევრი კარგი ქარხანა
ააგო ჩვენში საბჭოთა ხელმა.
მე ამის ფიქრით, ქრისტიანებო,
ლამის წამილოა ბოღმა-ნაღველმა.
კამპანიებიც ტარდება ბლომად;
ვაჭარ-კულაკი ბევრი ჩაყლაპეს,
მაინც არ იქნა მათი გაძღომა
ერთი ზეიმი მოდევს მეორეს.
ღვდელს და დიაკვანს მნათეს და ბერებს
საშველ-სახიდი არ დაგვაყენეს,
მოდი და ჯაერი ნუ დაგაბერებს?!
დღეს შვიდი წელი შესრულდა, რაცა
გაგვისაბჭოვდა ეს საქართველო.
ამ შეჩვენებულ და ულვთო წითლებს
ვგონებ შერჩება ბურთი და ლელო.

ალლარ-ალლარხან.

— რა ამბავია? სად მირბიხართ?
— მეხუთმეტე გვერდზე!.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

— თავს უშველოთ! ეს რა ყოფილა... ახია ჩვენზე,—ვერ გავჩერდით ჩვენთვის!!.

სხვა-და-სხვა

— რა მოხდა ამხანაგო? ე ხალხი რახ ხორხოტობს შუა ქუჩაზე?

— არაფერი! ტრამვაის ვაგონი და ავტომობილი დაეჯახენ ერთმანეთს და ორთავე დაიმტვრენ.

— მერე ამდენი ხალხი იმიტომ შეგროვილა?

— შე კაი კაცო, არ იცი, პირადიებს სულ ჩვეულებრივი რამეც კი გაუკვირდებათ ხოლმე.

—:—

— ამხანაგო! შენ ბევრ საქმეში ჩახედული კაცი ხარ. თუ ძმახარ მიხსენი: მეეზოვების მოვალეობა რაში მდგომარეობს?

— ხწორედ მოგახსენო, არ ვიცი.

— მა როგორი ხანიტკომისიის თავმჯდომარე ხარ, თუ იმიც არ იცი.

— არ ცოდნა— არ ცოდვააო! რა ვუყოთ მერე! მე ვიცი მხოლოდ—რა არ შეადგენს მეეზოვეების მოვალეობას.

— ეგ მაინც მითხარი, რახან ჩემ კითხვაზე არ შეგიძლიან მიპასუხო.

— ეგ სულ ადვილი საქმეა. მეეზოვის მოვალეობას არ შეადგენს: ქუჩის დაგვა, ტროტუარის გაწმენდა, თოვლისა ან ტალახის გადაყრა და საერთოდ ყველაფერი, რაც შეეხება მის გამგებლობაში მყოფ ქუჩის სისუფთავეს. თუ არა გჯერა, რახაც ვამბობ, ქალაქის რომელ ქუჩაშიაც გინდა, გაიარე და თუ გავმტყუნდე, თუნდა მერე დღესვე შემოკლებაში მომახვედრე!

—:—

—შე რალახ დალონებულხარ ამხანაგო?

— როგორ არ დავლონდე კაცო! ორი კვირეა ცუდათა ვარ.

— რა სამსახურში იყავი განა?

— დამკრძალავი კომისიის მუდმივი წევრი ვარ. განა არ იცოდი.

— ე, რა გიშავს ძმაო! მა შენ შემოკლებაში არას დროს არ მოხვდები.

—:

— აი, ეხლა კი ქუჩის ყოველ კუთხეში ვრწმუნდები, რომ დიდი მომჭირნეობა ტარდება ალმასკომის მიერ.

— მომჭირნეობა რომ ტარდება, ეს მეც კარგად ვიცი, მაგრამ ქუჩის კუთხეები რა საბუთს იძლევიან საამისოდ?

— აბა, შეხედ! „გადასახვლელები“ რომ არის გამოკიდული, ერთს აღარ შერჩენია მთელი შუშა. მიუხედავად ამისა, ალმასკომი აღარ ახსამს, ალბათ მომჭირნეობის მოსაზრებით.

— არა! მომჭირნეობის საბუთი უფრო სხვა არის: მიუხედავად იმისა, რომ დარწმუნდენ „გადასასვლელების“ უსარგებლობაში, მაინც აღარა ხსნიან, რომ ზედმეტი ფული აღარ დაიხარჯოს მათ მოსპობაში.

—:—

— დღეს როგორ არის შენი საქმე, არ მუშაობდი განა?

— როგორ არა, მაგრამ ადრე გავანებე თავი.

— რათა? ალბათ მამაშენის მძიმე ავადმყოფობის გამო, მა?

— არა კაცო! ჭადრაკას პარტია მაქვს მოხათავებული ერთ ამხანაგთან და იქ მივეჩქარები.

ხორასნელი.

ქალი ბაზრობიდან

— ჰე... ჰე... შენ, ბიჭო, გიუნაანთ თედუა არა ხარ!?

— აჰაა! ჩვენს მიხოს გაუმარჯოს, ჩვენს მიხოს! შენც ზოგებასიათა ქალაქში გააეირნება ა?

– მა შვილოსა, ყველაფერი რომ გადახალისებულა ამ ქალაქში, მარტო შენ გინდა შეგრჩეს?!

ასეთი ლაპარაკით მისეირნობდენ რუსთაველის პროსპექტზე სოფ. ჩირიანთ-კარის შუახნის გლეხი მიხო კოხატელი და ამავე სოფლის ყოფილი მასწავლებელი თედო გიუნაშვილი.

— მიხო, როგორ შეეწყვეთ კოოპერატივს? რასა იქს შენი თეკლე? ილა სად არის?

— დაიცა, შე ოხერო, ყვეფერს ერთად ნუ მკითხავ, გაქცევას არ ვაპირებ. შენა... ძველი ცოდვები გინდა გამიხსენ კოოპერატივის წინაალმდეგო რომ ვიყავი, არა?

— არა, მიხო, მაგას ვინ გეუბნება, მაშინ სულ ყველანი წინაამლდეგ იყავით; ის თქვენი ჩარჩი საქულა ზოგის ნათლიმამა იყო, ზოგის ძმად-ნაფიცი და რა ვიცი კიდევ რა.

— ჰო, ძალიან აგიხირდით მაშინ, მარა ეხლა ყველა მადლობელია... ჩემი ბიჭი ილაც ნოქარი გახდა, იმ კოოპერატიაში.

— ნოქარი საიდან!? წერა-კითხვა ისწავლა?

— მაშა! ჯარში იყო ორი წელიწადს, იაწავლიდა მარა ოხრობას იქდა... ჩემი ბებრუცუნა თეკლეც საბჭოს წევრია, ჩირიანთ კარიდან მარტო ისაა ქალებიდან.

— ყოჩაღ, თეკლე ყოჩაღ! შენ ის მითხარი, მიხო...

— დაიცა! დაიცა! კი ნუ გეწყინება და ამ ქალაქში ნაკლები ხარჯები მომივიდა. თაფლი, ჩურჩხელა, ჩირი და რამეები ჩამოვიტანე გასაყიდათ; ი დალოცვილები გლეხოა სახლში აბაზს გახდევინებენ, აბაზი რა ჩემი ფეხებია! ერთი კიტყვით ფულზე არ მოგეხათროს, თითო ბოთლიკა ღვინო დავლიოთ აგერ წითელ სააადილოში და იქ ვილაპარაკოთ; შინთან ძალიან მესიამოვნება ლაპარაკი.

— არა, მიხო, შინი ამბავი ვიცი პურმარილიანი კაცი ხარ, მარა ღვინო საჭირო არაა შენ ქალაქში სტუმარი ხარ მოდი მე კინოში დაგპატიჟებ; ღამდება კიდეც.

მიხო ცოტა ხნით შეჩერდა—ეს ოხერი მესამე დღეა უფასოდ უყურებ გლეხთა სახლში ამ კინოს, აქ რა დაპატიჟება მინდაო—გაიფიქრა, მაგრამ ამაზე არაფერი სთქვა და თანხმობა განაცხადა.

აი ასე შემთხვევით მოხვდა ეს ორი კაცი კინო „სოლეი“-ში ორშაბათს საღამოს და ნახა **„ქალი ბაზრობიდან“**

რამოდენიმეჯერ სცადა თედომ დამთავრებამდე მიეტოვებია სურათი, მაგრამ მიხო არ დანებდა.

— კაცო ფული გადაგიხდია, უყურით ბოლომდი. არც მე მეხალისება იმ ქალის პრანჭვა-გრეხის ყურება, მარა კაი ძროხებია და დავათვალიეროთ.

— რა ღმერთი გამიწყრა, რათ არ გავყევი ღვინის დასალევად: ამია ყურიბას ლოთობა სჯობია! —ბუტბუტებდა თედო და ტუჩებს იკვნეტდა...

გამოვიდენ კინოდან. მიხომ აურებელი კითხვებით მიმართა დამპატიჟებელს და ასეთი პასუხი მიიღო:

— მოვალ მე თითონ გლეხთა სახლში; გინახულებ და სულ ყველაფერს გეტყვი. მან სასწრაფოდ ჩამოართვა ხელი და განშორდა განცვიფრებულ მიხოს.

სახლში მისვლისთანავე თედომ ხელში ფანქარი აიღო და თავის თავს უთხრა:

— უნდა გამოსცე წიგნი სათაურით: **„კითხვა-პასუხი კინოზე“**,—და დაიწყო:

კითხვა:— რატომ არ ნახულობთ ეკრანზე ჩვენი ქვეყნის მშვენიერ ბუნებას მაგ. ულრან ტყეებს?

პასუხი: ტყის დასაფარაიათ... გლეხები გამოარკვევენ—სადაა დიდი ტყეები და ჩეხას დაუწყებენ.

კითხვა: რატომ კინო-რეჟისორები არ გაკიცხავენ ეკრანის საშუალებით ბიუროკრატიზმს, საქმის გაჭიანურებას, პროტექციონიზმს?

პასუხი: თვითკრიტიკა ყველაათვის არაა ხელსაყრელი.

კითხვა: რატომ აქვს არშიყობას, ხვევნა-კოცნას და მოტაცებას უმთავრესი ადგილი ჩვენ ეკრანზე დათმობილი?

პასუხი: კოკასა შინა რაცა არის, იგივე წამოდინდების.

სიმონ-ალა.

ფოთი.

სოლომ სთქვა:—იმ საკრამენტო
ერემოს ვენაცვალები.
თავი აბია ბრძენისა,
შორს გამჭვრეტი აქვს თვალები.
ბანკით სურს გამოაკეთოს
მან ჩვენი საქმე წამხდარი,—
რომ ის არ გვყავდეს ხელოსნებს—
აგვყროლდა დავთარი.
დღეს კი სხვა არის, სულ მალე
ოხრად გვექნება ფულები.
დახლი ზღიმობს წინდაწინ,
სიამით გვიცემს გულები.
ღმერთო, გვიცოცხლე ერემო,
ქვე იმას ვენაცვალები;
მისი წყალობით ეგების
გადავიხადოთ ვალები...
პლატონიც თავზე გვევლება,
ბიჭია ჩასუქებული;
ხმა ტკბილად მოლაპარაკე
გახდა ყოველგან ქებული.
ტალკვესი არის, ერემოს
ბევროჯერ უშველა ჭირშია;
მისი მირონის ჭირიმე
რაჭული მოსდგამს ჯიშია.

ბიჭუკუნა.

გამოცანა ჭიათურისათვის

გამოიცანით ტრანსპორტში
კაცია ერთობ ბაქია;
მორიგი მუშაობის დროს.
კლემენტის გახდა ლაქია.

სულ მასთან დადის, კუდს უქნევს,
ეპოტრება ძმურათა;
კლემენტის საზიანოსა
არ იტყვის ათას თუმნათა.

სამაგიეროთ კლემენტის
აქვს მისი სიყვარილია.
ვინც მას არ უყვარს, გათავდა,
მის საქმე ჩახლართულია.

ეხლა შევამკობ სამეულს,
სამივე ღვინის მსმელია;
რაც იენს იშოვის—ჩაყლაპავს,
რომ არ გაუშრეთ ყელია

პირველი ამათაგანი,
მუშაა ძველის-ძველია;
სიმთვრალის დროსა ერთხელა
მან გაიფუჭა ხელია!

მეორე არის მაღალი:
უ. ვაშა ცოტა ხმელია,
ხშირათ ღვინოსგან სიმთვრალით,
ჰკუაზედ არის თხელია.

მესამეს უყვარს გარმონი,
ქეიფში იცვამს ხალათსა.
მას მუდმივ სიმთვრალისათვის
ართმევენ ხშირად მანდატსა.

დამზლვევ სალარომ გაგზავნა
ქობულეთს ამას წინაზე,
იქაც გადაკრა ნუნუა
და აღარ დადგა ბინაზე.

იქ აუკრძალეს ღვინის სმა,
რათ შვრები კაცო ამასა?
რისთვის ატირებ შენს საწყალს:
ცოლსა, შვილსა და მამასა!!!

ვინც გამოიცნობს ამ პირებს,
უძღვნი: ვარდსა და იასა;
თუ ივ მყავს ამ ტთანები
შემდეგ გაახლებთ სიასა.

თ. ბ.

როლების შეცვლა

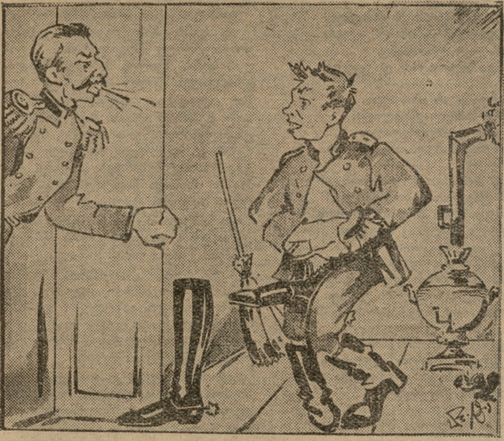

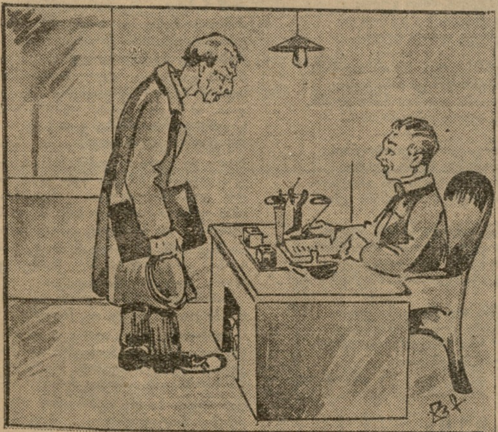

ივარგა ჩემმა ბიჭმა

რატომ არ დეიქცა იგი საათი, რაცხა საათს გამოვყავი ამ ქვეყნად თავი! სანამ მარიფათი მქონდა და ახალგაზრდა ვიყავი, მონობაში ამომხადენ სული,—და ახლა, ვინცხამ სთქვა:—მოლა მოკვდა და თავზე ფლავს აყრიდენ, იმისი არ იყოს. ისეა ჩემი საქმე.

იმ სულ წაწყმედილ ნიკოლოზის დროს, ყველაფერ უბედურებასთან ერთად, სალდათობაც შემხვდა და ზე ამომაყოფიეს თავი რუსეთში. მევიხედე უკან სად არის შენი მტერი და მოყვარე, შენი დამტირებელი!?

სამი წელიწადი მაქანჯალეს აქეთიქით და რავარი ვირიც წეევდი, იმაზე უარესი გამომიშვენ. (ვირათ რომ ჩამოვსულიყავი, რა მიჭირდა,—ვირი წევედი და ჯორი ჩამოვედი). არა ხელზე რომ ხელი დეიდვას კაცმა, ერთი კაი სიმდიდრე ჩამ.მყვა,—მარა ქეც დოურიგე ყველას: მოუყარი თავი და ოცდათუთხმეტნაირი რუსული სისტიქონი შევასწავლე ჩვენი კუთხის ბიჭებს.

ზოდა იმას ვჩიოდი—ამ ყველაფერ უბედურებას'ი.ან.ი..[illegible] გაჭირვებასთან, უფროსი ბიჭე [illegible] გამოვივიდა, იმსანე უდრეკელი და უქნელი, რომ გულის ძარღვები გვ.სივდებოდა ორივე ცოლქმარს მის შეხედვაზე. თუ მოგასწრედე სკამზე დაჯდომას, ოცი სტუმარი რომ დადგომოდა თავზე, განძრევასაც ვერ მიხვდებოდა. რომ დაგედვა ერთი ქვის კეცის ჭადი, მოუწვებოდა დალალულ კამეჩივით და დოუწყებდა ღეჭვას,—ერთ ხეჲსაც არ დატიებდა. ეს იყო მისი ლაზათი და ვაჟკაცობა. დანარჩენიდენ ღძ.რთმა დაგიფაროს—პირდაპირ ხელით სარჩენი იყო.

გოუწყრა ჩემ მტერს გამჩენი და ამ კომუნისტებმა ქე . გაიწვიეჶ სალდათათ! მივასკდით ორივე ცოლქმარი კედელაზე და უმჯახუნე თავი, ვიკივლეთ და დევ.'პოტეთ ყველაფერი,—მარა ვინ შეგიბრალა?!

წერა-კითხვა მაინც იცოდეს, რომ მისი გაჭივრება მეიწეროსო. დაატირ ა დედამისმა.

რომ გადეე და ეზოდან, ისეთი მოტახჯული თვალ..ით გადმომხედა მის მამა-პაპურ ჯარგვალას, რომ დევიწვი და დევიოაგი მისი 'ა.ცოდავობით; მომაწვა ყორყინტაში სისხლი და ზე გადმოოტრიალე კომუნისტებს ყველოთიერი.

თურმე გინება კია არა, მუხლებზე სა.კოცნილ საქმეს გ.შობიან. გევიდა ნახევარი წე. ლ და წერილი მივილეთ: „ბაბა. არ მინჯავროო. მე ბედნიერი კაცი ვარ. ამ წერილს ჩემი თითებით გწერთ, თუ მშვიდობით დავამთავრე, სამსახური, ჩვენ მტერს დედას უტირებთ"-ო.

რევა ვიფიქრებდი და დევიჯერებდი რამეს. რომ ჩემს სიცოცხლეში არ მომსწროდა!

გევიდა ორი წელიწადი და მევიდა: მიიიდა მარა, რა მევიდა—თელაო აგი ყაზილარი ინას რომ ვერ აბრუნებდა, ისე გადაქცეულა ქადეგად, რომ გეგონებათ სანაწერო ბალანეაო. ისე დაგიკაკლავს და დაგიკვარახჭინებს ამ იგლის, ფრანცის და ჩინეთის ამბავს, რიამ ეს არის ახლა გადმომხტარა პარახოდიდანო.

არ გაუარია ორ კვირეს და ამ კომუნისტებმა ქე არ წამოასკუპენ ალმას კომის თავმჯდომარეთ!

აგი არხები, აგი შკოლები, აგი სამკითხველო, წისქვილები გზებიო და რე ვიცი რამ ენი რა ჩააბარენ გასაკეთებლად. ყველა მის რჩევა და დარიგებას თხოულობს; ყველა მის პრიკაზს ელის. რა მომესწრო აგი სასწაული,—ჭკუიდან ვირყევი.. თუ ჩემ ბიჭს ვინმე რამეს შეაგონებდა რავა მეგონა! თუ კაზარმას უნივერსიტეტათ გადააკეთებდენ, რავა ვიფიქრებდი?! ეხლა სიხარულისაგან ოცი წლით გამაახალგაზრდავა და მე ვიცი როგორ მოვიხმარო ჩემი ახალ გაზდობა.

ვენაცვალე კომუნისტებს ყორყინტაში—ივარგა ჩემმა ბიჭმა.

„ოხტა...ა".

ჩოხატოური

ერთ სოფლელ გლეხს, საწყალს, ლა-
რიბს,
ძროხა ჰყავდა მძიმე ავად..
რალა ექნა, —წაიყვანა
მან ექიმთან სანახავად...

—:—

გზაში ასჯერ წაიჩოქა,
აღარ ჰქონდე ბედშავს ძალა;
(იქნებ არც დასცუსტებოდა,
რომ ეჭმია პატრონს ჩალა).

—:—

მოსარჩენად ვერ ხედავდა,—
გლეხს უცემდა შიშით გული;
ან ფიქრობდა ძლიერ შევცდი,
რომ არა მყავს დაზღვეული.

—

მაგრამ, თურმე, მან რა იცის,
რომ მოელის ბედი გზაში.
რალაც შორით დაინახა
მოფრინავდა ორი რაში!

—:—

სთქვეს, რომ—მხედრებს კრება ჰქონ-
დათ
მოწვეული ხიდისთავში:...
კაცი მეტად მაშინ ჩქარობს,
თუ ბახუსი უქრის თავში...

—:—

გზაჩკეცილი იყო „ვიწრო",
ზომით რომ ვსთქვათ—მეტრო ათი;
აღარც კი შეიძლებოდა
უხიფათოდ გავლა მათი!

—:—

ვით ტრამვაი ავტომობილს,
ძროხა ცხენებს დაეჯახა,
განუტევა წამსვე სული
და დაათო მკვდარმა ხახა!..

—

ან კი რა შეაჩერებდა
მერნებს სწრაფად განაჭენებს!?
„კატასტროფა" იყო მკაცრი,—
ქვეშ მხედრებიც მოჰყვა ცხენებს...

—:—

ამ ორის გლეხი ალრიალდა:
—ვაი ცოლო! ვაი შვილო!
დავილუპე, ამოვარდი,
ჩემო ბედო დაწყევლილო!

—:—

მგზავრები გლეხს შეეკითხენ:
—„რა გაყვირებს, რა გიჭირსო?
მაგალითს ხომ არ ასრულებ,
რომ მოუხდა ერთხელ ვირსო?!

გლეხი მგზავრებს მიუბრუნდა:
— „გამომეჭრა, ძმებო, ყელი;
ძროხა იყო მებათმანე,
მქონდა ბევრი: რძე და ყველი!..

—:—

ჭურჭლები არ ამითავდა,
დღეში სამხელ იწველიდა;
ცოლს ხელები დაელალა,
სულ თავის ბედს იწყევლიდა...

—:—

დღეს მიმყავდა ბეითალთან,
რომ დაეკლო ეგზომ წველა,
და მუდამჟამს შრომაში მყოფს,
მოეშალა ცოლსაც წყველა!..

—:—

მხედრები კი... ძლივს კვნესოდენ,..
„აწი, ძმაო, არ დავთვრები!!.
აღარ ექცეთ საწყლებს ტანზე,
შარვალი და არც გეტრები...

—:—

წაიყვანეს „ბოლნიცაში",
შეუხვიეს „ბინტით" წყლული,
და გლეხთან კი გააგზავნეს,
შეროგების მოციქული:

—:—

„სთქვი რა ღირდა შენი ძროხა;
დაიმშვიდე, ძმაო გული;
გაგვირიგდი, ნუ გვირივლებ
და მიიღე ფასად ფული!...

—:—

გლეხი სტირის: მე არ ძალმიძს,
რომ გამოვსთქვა მისი ფასი;
მოსალოდით ჩამითვლება,
რომ ავილო ორჯერ ასი!..

—:—

ოგორც იყო დიდი თხოვნით,
დაითანხმეს ჩვენი გლეხი,
მაგრამ ნესტორს ვინ გადუხდის,
რომ დაემტვრა ცხენებს კეხი?!.

—:—

თუმც გაგრძელდა ეს ამბავი,
მაგრამ რაც ვსთქვი არის სწორი,
მომავალში ფრთხილად იყო,
ცხენზე მჯდომი „ინსტრუქტორი!..."

—:—

გლეხს ხომ ბედი მოუვიდა,
მკვდარი ცოცხლად გაასაღა
და რომ შეხვდა ასეთ ამბავს,
კვლავ მოგაწვდით.

ისმაილა.

მურული სცენა

ელპიტო:— არიქა, დესპინე, დამი-
ფაცურდი. დღეს სასიძო მომივა და
სირცხვილი არ მაჭამო. ისე უნდა გა-
მომიწყო ჩემი კესარიაე, რომ მტერ-
საც კი დოუფსოს თვალები. ტასიას
უთხარი კონტრაბანდი შევიოტის კა-
ბა ათხუოს გოგოს. პაშაიასაც შემახ-
სენე ფეხსაცმელები გვათხუოთქვა
შენ გენაცვალე, ისე დაუხუჭუჭე თმე-
ბი, რომ რავარც მოუხდება,
მასთან. შემოგეევლოს, ჩემი თავი,
ეილე ერთი ხუთი კეკალი ნიგოზი,
მოწვი მოთუშე და მოუსვი იმ წარ-
ბებზე. ნამდვილ არტისტკას დაამგვა-
სო უნდა, ნამდვილ.

დესპინე: —შენ დარდი ნუ გაქვს,
ბიცოლა ჩემო. კესარიეს მორთვა და
მოკვარაჭინება, ჩემი საქმე იყოს. ერ-
თი არ მომირთავს და ორი გასათხო-
ვარი ქალი. თედორიეს მართაიე ისე
გამოვაკვარაჭინე, რომ მის საქმაროს
კინალამ გული წაუვიდა საწყალს.
ერეთოვოზეს გოგოს რომ ჩავაცვი ჩე-
მი კაბა და მოუსვი გუნდო-ლახოს-
ტაკი, ანგელოზს ლევგავნა იგი შეჩვე-
ნებული, ანგელოზს. უშანგიეს კა-
ტოიე ხომ დიდი გვარის ქალი ეგონა
მის მნახველებს! შენ დარდი ნუ გაქვს
ბიცოლა ჩემო, მე ვიცოდე და ჩემმა
გონებამ. ვინ არის ბიცოლა ჩემო
თქვენი სასიძო

ელპიტო:—ვინ არის, შვილო, და
ჩვენი ალმასკოიძის მდივანი. თუ გაგი-
გონია კირილე მარგალიტაძია ... ოო-
ლის ბიძის შვილის მამიდეს შვილი.
ვენაცვალე, შვილო იმ ენის კლიტე-
ში, კალონები, —ხალხი ამბობს.—
სულ ზეპირად იცისო. მაგი რომ პრო-
ტოკოლებს დასწერს, თურმე, ნულარ
იკითხავ, რაც უნდა მართალი იყოს
კაცი, მაინც შეშინდება თურმე. ლი-
ჭნაზია გაათავა ჩახატაურშიო. უჩი-
ტლის ადგილი უძლევიენ მარა. არ
მოკიდა ხელი თურმე. მე უხდა ხალხს
ვემსახურო და გლეხებთან ჰქონდეს
საქმეო. წახდა დრო ბიცოლა ხოო
ნასწავლი ხალხი ჩვენსკენ აღარა შო-
ბა პირს. ჩემი სასიძო სულ სხვა ფა-
სონზე ყოფილა გაზრდილი. გუშხამ,
თურმე, კოსტაიეს ცოლს რომ ინდო-
ური მოუკლა ალმასხანამ. ხუთი მანე-
თი გადაამვლეჭია შტრაფი

კესარიე:— ხუთი კი არა, დედა ექვ-
სი მანათი ექვსი. დესპინე, რომ იცო-
დე იმფერი ბიჭი ჩემ დღეში არ მინა-
ხავს. ისეთი ანგლისკი გალიფე აცვია,
რომ ნამდვილ გადასარევი. ყვითელი
პოლსაპოშკები და ზოლებიანი პი-
ჯები ხატავენ, მისი ჭირიმე. ჯარია-
ნობაში ვნახე ერთ ორჯერ, მაოა
ნალამ გადვირიე. ისე შემოჰხედა
თვალები, რომ მე ვიფიქრე ჯადანყ-
ლაპა ამ კაცმა მეთქინ. პირში რომ
გაქცეთებულ პაპიროზს გაირჭობს. —
ასე გგონია ვინცხა დიდი კაცის შვი-
ლი არი. მე ბევრს არ ვაქებ. მარა სწო-
რია, დესპინე, ნახატი. ჩემი ბიძაშვი-
ლი კონკომოლისტების მდივანია,
იმას უთხარი რომ მაგი ბიჭი მიყვარს
მეთქინ.— და მართლაც გამიკვარაჭი-
ნა მაგი საქმე გიოგოლიამ. არიქა, დე-
სპინე, კარგად წამისვი. წარბებზე,
თვარა მოვლიენ აწი სადაცაა

ხახიმამრო:—ქალო. რომელი ღვი-
ნო მოვხადო? ადესე თუ ჩხავერი.

ელპიტო:—კაცო, ადესე კი არა, მა-
გფერი სტუმრები მიდღემდი არ მო-
გივა. ჩხავერი მოხადე და თუ ჩარჩე-
ბა ქვრში, გადავილებთ მერე. ხომ
იცი—დღეს მთელი ალმასკომი აქანე
იქნება. მასწავლებელიც მოუობაო
მგონია

ხახიმამრო:—ქალო და მაგენს ერ-
თი ძროხ არ ეყოფა და ქოროწილი
რომელი სუმით უნდა გადიხადო?
მაო ... ლხს რომ ატიქობდით. რა
უნდა მიართვათ?!

ელპიტო:—მაგის დრო ეხლა არა
არის მგონია მოდიენ კიდეც. მზითე-
ბზე თუ დეიწყოს ლაპარაკი, უარი არ
უთხრა რაც უნდა მოგვთხოვოს.

ხახიმამრო:—ოჯახს მაგ გონთო-
ყოიან გოგოზა ვერ გავახიბაკებ! თუ
ნასწავლია, მურთაქაზე და კარდალო-
ზე ნუ მევაჭრება, თვარა საიდანაც
მოეთრევა, იქით წაეთრიოს.

ძნელი-ოლილი.

ცნობათა მიღება

დიმ. წ რ ის. თქვენს „ცოლ-ქმარი“-დან მოგვყავს უკეთესი ადგილი:

ცოლი: ახი არის შენზე ყველა
რად გაფლანგე ფული?!
და ახლა კი, ჩემო ხაქო,
ჭამე ნიახური...

ხოლო მეორე ლექსიდან „ვაი დედავ“,—შემდეგი:

ამ ლექსისათვის ჰონორარსაც მომცემენ;
გოდორში თუ ჩააგდეს. რას მომცემენ?!
მე ფულები, შენ ეს ლექსი გაკლია;
ტარტაროზო, დამიპეჭდე მადლია.

ასეთ ლექსებში ჩვენ ჰონორარს ვიძლეოდეთ მაშინ... მაშინ რა უჭირდა ზესტაფონელ **გუგულს**, რომელიც შემდეგს გვატყობინებს:

კოწია დათიაშვილი
კონტრაბანდობდა. იჯდა ციხეში;
ჭკუა მაინც ვერ ისწავლა,
ისევ არის ის უხეში....

ზოგი ისეთია, რომ ციხეში კი არა, „ტარტაროზი“-ს უფსკერო გოდორშიაც ვერ სწავლობს ჭკუას.

თულუს (ოზურგეთის):—რა თქვენი საქმეა მერე?! ეს ჩვენთვის სრულიად არ არის საინტერესო.

ავქარს:—მართლაც ავქარი შემოჭრილა თქვენს აზროვნებაში და ყველაფერი აუფორიაქებია.

მოშარდეს (ლანჩხუთი):—ვერაფერი ვერ გავარჩიეთ. წერილი დასწერეთ ქაღალდის ცალ გვერდზე და გარკვეულ ხელით.

დათვის ხაფანგს (ქუთაისი):—თქვენს გამოცანას —„ნარჩიდა“-ს.

აქ პენსიას ღებულობს,
თბილისში კი მსახურობს....

რომელიც კლუბში მოეწყო,
(მუშებს ლანძლავს, ახურებს)...

ყველა მიხვდება, რომ ეს არის **ვლადიმერ ნარჩემაშვილი**, რომელსაც:

პროფბიურო (აბულაძე)
ძმა-ბიჭურად სწყალობს რა კი,—
აბა თქვენ სთქვით რას დააკლებს
იმას სხვების ლაპარაკი?!

„წითელ-ქუდა“-ს (სადგ. ბოსლევი):—რაღას გვემუქრებით; პირიქით, მადლობელი უნდა იყოთ, თუ კი თქვენს (და სხვების) შესახებ „ტარტაროზში“ მოთავსებულმა წერილმა:

სიცილისა მოგცა მადა
და გაცინა დღე-ღამეა...
მაშინ გიცან ტარტაროზათ
შენი ძალა ვიწამეა
სხვებსაც ახე მოუვიდათ და იცინეს მათ ბევრია;
ხელი მუცელზე ეკიდათ
და სიცილი მოერია....

ჩვენ ბევრი გვაცინა ამ თქვენმა ლექსთა წყობამ და კიდევ უფრო მეტად წერილის დასასრულმა, სადაც იმუქრებით:

სჯობია, რომ ისევ აწერო,
სანამ ფეხს არ მოიტეხავს
და გამსახლში საკადრისსა
თავის ადგილს არ მონახავს...

შიშისაგან გასწორების დროს თქვენი წერილი ხელიდან გაგვისხლტა და... კიდევ კარგი, რომ სარედაქციო კალათას არ ასცილდა....

აეტს:—შარადა ვერ არის გასაგებათ შედგენილი.

— ჰაა, კი მართებდათ სირბილი და დაჩქარება, რომ მარტისათვის დროულათ გამოეწერათ „მუშა“ და „ტარტაროზი“...

საიმედო გუშაგი

მეორე ათი წლის თავზე ასე გაგმირული იქნება ყველა ქვეყნის გველეშაპები

პოლიგრაფტრესტის მე-5-ე სტამბა, კამოს ქ. № 68